

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-07-30

HSN 1206-0731

Handläggare:
Thomas Österberg

Svar på skrivelse från Birgitta Sevefjord (V) gällande Konkurrensverkets redovisning om vårdjättar som misstänks för olagligt samarbete

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Birgitta Sevefjord (V) att förvaltningen ska återkomma med en redovisning av Konkurrensverkets granskning av Capio S:t Görans sjukhus AB och Aleris Diagnostik AB som misstänks för olagligt samarbete.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-07-30
Skrivelse av Birgitta Sevefjord (V)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

År 2008 genomförde SLL en upphandling avseende tjänster i klinisk fysiologi och neurofysiologi för öppenvården. Tjänsterna omfattade fem objekt: arbetsfysiologi/hjärtdiagnostik, lungfunktionsdiagnostik/blodanalyser, neurofysiologi, perifer cirkulationsdiagnostik och sömnapnéundersökningar. Upphandlingens uppskattade värde uppgick till 211 mkr per år.

Genom upphandlingen tecknades avtal med ett antal leverantörer inom de olika objekten, däribland Aleris Diagnostik AB (Aleris) och Capio S:t Görans sjukhus AB (Capio). Dessa ramavtal löper fortfarande. Avrop från dessa sker när läkare utfärdar remiss gällande de undersökningar som omfattas av avtalen.

Enligt förfrågningsunderlaget kunde underleverantörer anlitas förutsatt att anbudsgivaren hade namngett underleverantören i anbudet. Båda bolagen angav varandra som underleverantörer i upphandlingen.

Efter slutförd upphandling tilldelades Aleris avtal för sömnapnéundersökningar och Capio tilldelades avtal för arbetsfysiologi/hjärtdiagnostik. Sedan avtalsstart är också Capio underleverantör till Aleris gällande sömnapnéundersökningar.

Samarbetsavtalet mellan Aleris och Capio

Inom ramen för en annan utredning hos Konkurrensverket fick verket indikationer på att det kunde finnas ett otillåtet samarbetsavtal mellan Aleris och Capio gällande upphandlingen och utförandet av tjänster inom klinisk fysiologi. Konkurrensverket begärde ut samarbetsavtalet från SLL och påbörjade en granskning.

SLL har i sin tur fått del av samarbetsavtalet genom den företagsbesiktning, s.k. due diligence, som SLL nyligen lätit utföra inför förvärvet av Capio S:t Görans sjukhus från Capio AB. Samarbetsavtalet reglerade hur Aleris och Capio skulle agera med anledning av SLL:s upphandling av tjänsterna i klinisk fysiologi och klinisk neurofysiologi.

Det bör noteras att granskningen har inte något samband med den nyligen avslutade upphandlingen av akutsjukvården vid S:t Görans sjukhus.

Konkurrensverket ansöker hos Stockholms tingsrätt om tillstånd att göra en undersökning

Konkurrensverket ansökte hos Stockholms tingsrätt om tillstånd enligt konkurrenslagen (2008:579) att göra en undersökning hos Aleris och Capio för att utreda om dessa företag hade haft ett konkurrensbegränsande samarbete i samband med upphandlingen. Konkurrensverket ansökte även om att få utföra undersökning hos Aleris Holding AB eftersom personer som varit delaktiga i samarbetsavtalet från Aleris idag verkar vid Aleris Holding AB (med samma adress som Aleris).

Som grund för sitt yrkande anförde Konkurrensverket att det fanns anledning att anta att Aleris och Capio, i strid med konkurrenslagen, hade avtalat eller samordnat sig inför SLL:s upphandlingar av tjänster avseende klinisk fysiologi och klinisk neurofysiologi åren 2003 och 2008.

Konkurrensverket hävdar att samarbete om ett anbud genom att verka som underleverantör kan ha betydande likheter med konsortiesamverkan. En sådan samverkan kan vara tillåten om inte något av de deltagande företagen i upphandlingen ensamt kan erhålla eller utföra en viss beställning men inte om företagen har egen förmåga att utföra tjänster i avtalet. Enligt Konkurrensverket hade de aktuella företagen egen kapacitet att utföra tjänster i avtalet. Även om företagen i vissa delar kompletterar varandras kompetens är samverkan inte tillåten om det av anbudsförfrågan framgår att anbud kan antas helt eller delvis eller lämnas på hela eller delar av uppdragens uppskattade volymer.

Tingsrätten beslutade den 8 juni 2012 att bevilja Konkurrensverkets ansökan om undersökning. Tingsrätten bedömde att samordning eller avtal mellan konkurrenter av det slag som gjorts gällande av Konkurrensverket kan tyda på en allvarlig överträdelse av konkurrenslagstiftningen samt att omständigheterna som anförts ger anledning att anta att bevis för den misstänkta överträdelsen finns hos Aleris, Capio och även Aleris Holding AB.

Konkurrensverkets genomförande av oanmälda platsundersökningar
Konkurrensverket genomförde den 12 juni 2012 oanmälda platsundersökningar i lokaler tillhörande Capio, Aleris och Aleris Holding AB.

Enligt uppgifterna på Konkurrensverkets webbsida som publicerades den 13 juni 2012, framgår det att:

”De oanmälda inspektionerna innebär inte ett ställningstagande till att det ska ha förekommit överträdelser av konkurrensreglerna, utan de har gjorts för att klarlägga om så har varit fallet.

Det insamlade materialet kommer att analyseras och den fortsatta utredningen får visa om någon lagöverträdelse har förekommit”

Förvaltningen har på begäran av Konkurrensverket bistått med information om de aktuella upphandlingarna. I händelse att Konkurrensverket behöver ytterligare uppgifter kommer förvaltningen fortsatt att vara behjälplig.

Konkurrensverkets fortsatta handläggning och konsekvenser

Konkurrensverket kommer under den närmaste tiden (detta kan ta allt från fyra månader upp till drygt ett år) att granska den information man inhämtat i samband med platsundersökningarna och den övriga information som inhämtats i utredningen.

Om Konkurrensverket finner att de berörda bolagen brutit mot förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete kommer utredningen med största sannolikhet att resultera i en ansökan om stämning vid Stockholms tingsrätt. Om tingsrätten på talan av Konkurrensverket fastställer att de berörda företagen brutit mot konkurrensreglerna riskerar dessa att drabbas av åläggande, böter och skadestånd. Enskilda personer i bolagen kan även drabbas av näringsförbud, vilket i övrigt inte påverkar företagens ställning. Om Konkurrensverket däremot beslutar att inte vidareutreda samarbetet kommer de att lägga ner utredningen och avskriva ärendet.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

**Skrivelse av Birgitta Sevefjord (V) om att vårdjättar
misstänks för olagligt samarbete**

Dagens Industri rapporterade torsdagen den 14 juni 2012 att Konkurrensverket har inlett en granskning mot sjukvårdsföretagen Capio och Aleris, Granskningen gäller två upphandlingar av medicinsk diagnostik 2003 och 2008. Konkurrensverket misstänker att vårdbolagen samordnade sina anbud före upphandlingarna.

Vänsterpartiet välkomnar att Konkurrensverket granskar vårdbolagen. Det framstår som allt tydligare att vårdjättarna delar upp marknaden mellan sig. Även alliansen som så ofta framhåller att de vill ha en mångfald av olika vårdgivare borde vara oroad över utvecklingen i Stockholms län.

Enligt VD:n på Capioägda S:t Görans sjukhus är det ingen nyhet att vårdföretagen samarbetar om kliniska tester. Men om det betyder att man delar upp marknaden mellan sig är det olagligt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås därför besluta

att uppdra till förvaltningen att återkomma med en redovisning av Konkurrensverkets granskning till Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Birgitta Sevefjord
Vänsterpartiet